

מימי חג הסוכות להגרי"ד זצ"ל שרצה לברך על לולב. כך גם במצות הדלקת נרות חנוכה, ליבן ובירר את הסוגיא של מקום ההדלקה. הידר בהדלקה ובמספר מקומות ראו את נרות הדלקתו. "זה קלי ואנוהו - התנאה לפניו במצוות". בשנת תש"ך נשא לאשה את הרבנית החשובה בתו של הגה"צ רבי בן ציון ברוך זצ"ל ומיד מינהו חותנו לר"מ בשיבת "בית יוסף נובהרדוק", שם הרביץ תורה במשך מחצית יובל שנים. תלמידיו היו מתענגים על חידושי בבחינת "מעין גנים באר מים חיים" אשר נאמרו בישרות מופלגת מתוך ריתחא דאורייתא ושמחת התורה. כן החדיר בכל תלמידיו ומכיריו את טעם חשקת הלימוד והשעשוע שבתורה כמ"ש "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעיני". כמו"כ היה מסור לתלמידיו ביותר, כששמע פעם על בחור שבדעתו לעזוב את הישיבה ולחזור לביתו במרכז הארץ, השכים ונסע לתחנת הרכבת בשעה מוקדמת מאד, שם חיכה לבחור. ובראותו אחר דיבר על ליבו והחזירו לשיבה.

בשנים הללו חידש רבות והעלה את חידושי על הכתב הן על סוגיות הש"ס והן על פרשיות השבוע ומועדים דברים נפלאים. כאשר הוזמן לדרוש בבתי מדרשות בלילות שבת וימים טובים הנעים את אוזני שומעי לקחו ששתו בצמא את דבריו. בני משפחתו שוקדים על עריכת הדברים אשר יראו אור בס"ד בקרוב.

לפני כעשרים וחמש שנים החל להתעסק בכתבי הגאון האדיר רבי אבלי פוסולו זצוק"ל שהיה ראב"ד דיילנא לאחר פטירת הגר"א. מתוך עיון בדברי גדולי התקופה רואים כי מדובר באחד מגאוני עולם שהנהיג את וילנא ומחוזותיה רבות בשנים ביד רמה. היה פוסק עצום בכל עניין קטן כגדול, מפורסם היה מאד בהתרת עגונות, ומסופר כי בערוב ימיו כאשר כמעט נטה למות התבקש להתיר עגונה ואמר כי עכשיו אינו מסוגל, אך יאמר במקום זאת חידוש שנתחדש לו וחידוש זה היה כה עמוק שמעיד על גדולתו בתורה שבמצב חולי זה אלו היו חידושי לראב"ן לב לא נשאר מגאון

אדיר זה שם וזכר, מלבד הלכה אחת בעניין שכח להזכיר "המלך הקדוש" בליל ראש השנה. עוד בהיות הגרש"ד בחור בשיבת פוניבז' שמע ממרן הגרי"ש כהנמן זצוק"ל חידו"ת בשם הגאון רבי אבלי זצוק"ל ומאז חשקה נפשו להוציא לאור חדו"ת שלא נותר מהם זכר,

ידוע שהיו לגאון ר' אבלי זצ"ל 60 שקים של חדו"ת ונשרפו, והמעטים שנותרו הסעירו את עולם התורה.

רבות עמל הגרש"ד לחפש ולהשיג כת"י של הגאון הנ"ל עד שגילה את כתב ידו על מסכת ברכות ונקרא בספר "באר אברהם", שיצא לאור לאחרונה במהדורה מחודשת, על ידי "מכון ירושלים" בראשות הרב יוסף בוקסבוים שליט"א. בספר זה אסף וליקט מספרים רבים, ישנים וגם נדירים שחלקם כבר נעלם ממדפי הספרים,

אשר מביאים מדבריו כדוגמת הספר "יהגה חכמה", שו"ת מנחה בלולה, שו"ת נטעי נעמנים, שו"ת נחלת שמעון, שו"ת עטרת יצחק ועוד. כפי שכותב בהקדמתו לספר: "הרבה יגיעות יעתי להעתיק כתי"ק של מרן הגאון זיע"א מחמת שינוי הכתב ויושנו בזמן, והקרעים בגליונות וטשטוש הכתב, אך מפני שמרן הגאון זיע"א כל הארץ האירה מכבודו בדורו שהיה גאון אמיתי ואין לנו ממנו שום חידושי תורה בעוה"ר רק זאת יתר הפליטה שנודמן בעולם, לכן יעתי בכל כוחי בעיון רב וראיתי כי דבריו הקצרים ארוכים ועמוקים... המעיין יראה כמה עמל הושקע בספר הזה כדי להשוותו לכל נפש הצמא לדבר ד"...."

הגרש"ד הרחיב ופלפל בתורת הגר"א אבלי בהערותיו שהוסיף בשולי הספר הנקראות "באר בשדה". כל ימיו הרבה להביא בשיחות בע"פ וכשדיבר ברבים מדברי הגאון ר' אבלי ברצונו להשאיר שם וזכר לאותו גאון.

כאשר נכנס למרן הסטייפלר זצוק"ל לבקש הסכמה לספר, קם מרן הסטייפלר על רגליו לכבוד אותו רב האי גאון. ואמר לו: שבעלותו לבי"ד של מעלה בעולם האמת, יצא הג"ד אבלי לקראתו. גם מרן הסטייפלר הירבה לספר על גדולתו וגאונותו של אותו גאון. הראה לו ספרים וגילה לו היכן מובאים מתורת הג"ר אבלי.

מרן הסטייפלר זצוק"ל עודד וחיזק אותו להמשיך ולעסוק בתורת הג"ר

בחלום אדבר בו

לפני כחמש שנים התקשה הגרש"ד בכיבוד דין שמביא הגר"א בהלכות אפיקומן. גם אחרי עמל רב לא הצליח להגיע למקורם של דברים. הדבר הפליאו והטרידו רבות. באחד הלילות נאמרו לו תוך כדי חלומי; "עייך בפירוש "החזקוני" על הפסוק "משארותם צרורות בשמלחם על שכמם" (שמות י"ב ל"א).

הגרש"ד התעורר מיד מחלומו נטל ידיו וניגש לארון הספרים, הוציא חומש ועייך בפירוש "החזקוני" על אתר, ולפליאתו מצא את אשר איוותה נפשו. לדברי "החזקוני" אכן יש מקור לדברי הגר"א. בפירוש "שדה אליהו" על פסחים נרמזו הדברים במשפט כוודד: "ועתה נתגלה לי טעם חדש בשיטת הגר"א".

למפקקים בדברי החלומות ששוא ידברון, היה עונה הגרש"ד, 'אדרכא, אמור נא אתה פירוש נאה יותר, מבעל החלומות'...